

Cuộc khủng hoảng eo biển Đài Loan lần thứ tư

Trung Hiếu tổng hợp

03/8/2022

Tại cuộc họp báo trưa ngày 3.8., phát ngôn viên Bộ Quốc phòng Đài Loan tuyên bố các cuộc tập trận mà Trung Quốc thông báo xâm phạm chủ quyền lãnh thổ của Đài Loan, không khác gì cuộc phong tỏa vùng biển và vùng trời của hòn đảo này.

Bộ Quốc phòng Đài Loan tuyên bố Trung Quốc đã vi phạm luật pháp quốc tế và cảnh báo sẽ đáp trả bất kỳ sự xâm phạm lãnh thổ nào.

Bộ Quốc phòng Đài Loan đưa ra phản ứng sau khi Trung Quốc thông báo quân đội nước này sẽ tiến hành tập trận tại 6 khu vực xung quanh Đài Loan từ 12 giờ ngày 4.8 đến 12 giờ ngày 7.8 (giờ Bắc Kinh). Thông báo cấm tàu bè và máy bay đi vào các khu vực này trong thời gian tập trận.

Dựa vào tọa độ do Tân Hoa xã thông báo, các khu vực tập trận này chồng lấn vào lãnh hải, thậm chí cả nội thủy của Đài Loan.

Đây là một bước leo thang so với các cuộc tập trận mà Trung Quốc tiến hành vào tháng 3.1996, trong cuộc khủng hoảng Đài Loan lần thứ ba trong giai đoạn 1995-1996. Vì thế, tình hình hiện nay dứt khoát là cuộc khủng hoảng eo biển Đài Loan lần thứ tư.

Không chỉ thế, các khu vực tập trận này còn chồng lấn vào Vùng đặc quyền kinh tế (EEZ) của Nhật Bản và Philippines. Chánh văn phòng Nội các Nhật Bản Hirokazu Matsuno ngày 3.8 cho biết nước này đã bày tỏ lo ngại với phía Trung Quốc về vấn đề này.

Thông báo tập trận là phản ứng nghiêm trọng nhất trong số các hành động của Trung Quốc kể từ khi máy bay chở Chủ tịch Hạ viện Mỹ Nancy Pelosi đáp xuống Đài Bắc tối 2.8.

Mấu chốt của tình hình đối đầu hiện nay là việc các cuộc tập trận của Trung Quốc lấn vào lãnh hải Đài Loan. Tuy nhiên, có sự khác biệt giữa việc Trung Quốc thông báo và tiến hành triển khai trên thực tế.

Nếu Trung Quốc chỉ thông báo nhưng kiềm chế triển khai tàu chiến, máy bay vào lãnh hải và không phận Đài Loan, thì tình hình có thể được kiểm soát. Ngược lại, xung đột có thể sẽ bùng phát và leo thang bất kỳ lúc nào.

Tuy Bộ tư lệnh chiến khu Đông bộ của Trung Quốc liên tục đưa ra các thông báo, hình ảnh về hoạt động huấn luyện của các lực lượng không quân, hải quân, tên lửa và lực

lượng chi viện chiến lược, nhưng cho đến lúc này dường như vẫn chưa có sự xâm phạm nghiêm trọng nào đối với phía Đài Loan.

Việc các cuộc tập trận bắt đầu từ lúc 12 giờ ngày 4.8 cho thấy Bắc Kinh dường như không có ý định khiêu khích trực tiếp Mỹ. Theo đó, các cuộc tập trận thực sự chỉ được tiến hành sau khi bà Pelosi đã rời khỏi Đài Loan.

Những thông báo, hình ảnh, clip về hoạt động mà Bộ tư lệnh chiến khu Đông bộ liên tục đưa ra có thể chỉ phục vụ cho mục đích đối nội, hướng đến đối tượng là dân chúng trong nước, thể hiện Bắc Kinh có những động thái lên gân với Mỹ. Các hành động quân sự thực sự chủ yếu chỉ nhằm vào Đài Loan, sau khi bà Pelosi rời đi.

Các kịch bản và mục tiêu của Trung Quốc:

Diễn tập bao vây phong tỏa và tấn công Đài Loan: Lợi dụng chuyến thăm của bà Pelosi để làm cớ cho cuộc diễn tập phong tỏa và tấn công Đài Loan mà trong giai đoạn bình thường sẽ bị lên án dữ dội.

Trong đó, các cuộc bắn thử tên lửa quy ước ở phía đông Đài Loan là mục tiêu ngăn chặn hành động can thiệp của Mỹ và các đồng minh. Hiện chưa rõ Trung Quốc sẽ phóng tên lửa từ đất liền hay từ tàu chiến. Nếu được phóng từ đại lục, có khả năng các tên lửa này sẽ bay qua vùng trời Đài Loan. Đây sẽ là một hành động khiêu khích hết sức nghiêm trọng. Tuy nhiên, trong kịch bản này, tình hình có thể hạ nhiệt sau khi Trung Quốc kết thúc các cuộc tập trận.

Tạo cớ khiêu khích để châm ngòi cho một cuộc tấn công dẫn mặt Đài Loan: Với việc tập trận trong lãnh hải Đài Loan, Trung Quốc có thể muốn khiêu khích Đài Loan đáp trả. Khi đó, họ sẽ tiến hành cuộc tấn công dẫn mặt, chẳng hạn như đánh chìm một tàu

chiến hay bắn hạ một chiến đấu cơ của Đài Loan. Tuy đây là hành động hết sức nghiêm trọng nhưng cũng khó có khả năng làm bùng phát một cuộc chiến tranh toàn diện, xét về tương quan lực lượng giữa hai bên và khả năng kéo theo sự can dự của Mỹ. Bởi có khả năng là Mỹ chỉ thực sự can dự khi Trung Quốc tiến hành chiến tranh xâm lược tổng lực với Đài Loan.

Lợi dụng các cuộc tập trận để đánh chiếm các đảo xa như quần đảo Pratas hoặc đảo Ba Bình ở quần đảo Trường Sa mà Đài Loan đang kiểm soát. Đây là kế giương đông kích tây, khi Đài Loan phải tập trung lực lượng phòng bị các cuộc tập trận của Trung Quốc ở xung quanh hòn đảo này. Việc triển khai lực lượng xung quanh Đài Loan cũng có mục đích ngăn cản Đài Loan triển khai quân tiếp viện đến các khu vực bị đánh chiếm.

Tóm lại, với tình hình hiện nay, giai đoạn căng thẳng nhất có thể sẽ đến sau khi bà Pelosi rời Đài Loan!